Нехемия китабы

Биринши бап

Нехемияның дуўасы

1 1 Хахалия улы Нехемияның сөзлери:
Персия патшасы Артаксеркстиң ҳүкимдарлығының жигирмаланшы жылының
Кислеў айында[a] мен Суза қорған қаласында едим. 2 Сонда туўысқанларымнан бири
Хананий айырым адамлар менен бирге Яҳудадан келди. Мен олардан сүргиннен
қутылып қалып, тири қалған яҳудийлер ҳәм Ерусалим қаласы туўралы сорадым.
3 Олар маған сүргиннен қутылып қалып, Яҳуда ўәлаятында тири қалғанлардың қатты
қыйыншылық ҳәм шерменделик аўҳалда қалғаны, Ерусалим дийўалларының ўайран
етилип, дәрўазаларының өртеп жиберилгени туўралы айтып берди.
4 Бул сөзлерди еситкенимде, отырып жыладым. Бир неше күн қайғыға батып
жүрдим, ораза тутып, аспанның Қудайына былай деп дуўа еттим: 5 «О, аспанның
Қудайы Жаратқан Ийе! Сен уллы ҳәм айбатлы Қудайсаң! Сен Өзиңди сүйгенлер ҳәм
буйрықларыңды орынлағанлар менен дүзген келисимиңе садық қаласаң. 6 Қулыңның
дуўасын еситиў ушын қулақларың түриўли, көзлериң ашық болғай. Енди Сениң
алдыңда қулларың болған Израил халқы ушын күни-түни дуўа етип, олардың
гүналары ушын тәўбе қыламан. Аўа, бизлер Сениң алдыңда гүна иследик, мен де,
мениң әкемниң үй-иши де гүна иследи. 7 Бизлер Сениң алдыңда қатты жеркенишли
ислерди иследик. Сениң қулың Муўсаға берген буйрықларыңа, қағыйдалар ҳәм
нызамларыңа бойсынбадық. 8 Енди қулың Муўсаға берген мына сөзлериңди есиңе
ала гөр: „Егер сизлер Маған опасызлық етсеңиз, Мен сизлерди халықлар арасына
шашып жиберемен. 9 Бирақ Маған қайтып келсеңиз ҳәм буйрықларыма бойсынып,
оларды орынласаңыз, жердиң ең шетине қуўғын қылынған болсаңыз да, сизлерди ол
жерден жыйнап аламан. Атымды уллылаў ушын, таңлап алған жерге сизлерди алып
келемен“.
10 Израил халқы – Сениң қулларың ҳәм Өз халқың. Уллы қудиретиң ҳәм күшли
қолың менен оларды азат еткенсең. 11 О, Ийем! Қулың болған мениң дуўама ҳәм
Сениң атыңды ҳүрмет қылыўдан заўықланатуғын қулларыңның дуўасына қулақ түре
гөр. Бүгин маған әўмет берип, патшада маған деген реҳим оята гөр».
Сол ўақытлары мен патшаның шарап қуйыўшысы едим.

Екинши бап

Нехемияның Ерусалимге қайтыўы

2 1 Патша Артаксеркстиң ҳүкимдарлығының жигирмаланшы жылы, Нисан айы[b]
еди. Мен патшаның алдына әкелинген шарапты оған усындым. Бурын ҳеш қашан
патша мени түскин аўҳалда көрген жоқ еди. 2 Сонлықтан патша маған:
– Неге қапа көринесең? Билемен, кесел емессең. Жүрегиңде бир дәртиң бар ма
деймен? – деди. Мен қатты қорқып кеттим. 3 Сонда да патшаға:
– Тақсыр, өмириңиз узақ болсын! Ата-бабаларымыз жерленген қала қаңырап,
дәрўазалары өртелген болса, мен қалай қапа болмайын? – дедим.

---

[a] **1:1** Персия патшасы Артаксеркстиң ҳүкимдарлығының жигирмаланшы жылының Кислеў айында – б. э. ш. 446-жыл ноябрь-декабрь айлары.

[b] **2:1** Патша Артаксеркстиң ҳүкимдарлығының жигирмаланшы жылы, Нисан айы – б. э. ш. 445-жыл бәҳәрдиң баслары.

4 Патша маған:
– Не тилейсең? – деди. Сонда мен ишимнен аспанның Қудайына дуўа еттим,
5 кейин патшаға былай дедим:
– Тақсыр, егер мақул деп тапсаңыз ҳәм мендей қулыңызға кеўлиңиз толған болса, онда мени Яҳудаға, ата-бабаларым жерленген қалаға жиберсеңиз. Мен бул қаланы қайта қурмақшыман.
6 Сонда ханбийке де патшаның жанында отырған еди. Патша меннен:
– Сапарың қанша ўақытқа созылады, қашан қайтып келесең? – деп сорады. Патша мени жибериўге ыразы болды. Соңынан мен ўақытты белгилеп айттым.
7 Мен патшаға және былай дедим:
– Тақсыр, егер сизге мақул болса, Яҳудаға жетип барғанымша, өз жерлеринен өтиўиме рухсат бериўи ушын, дәрьяның арғы жағының ҳәкимлерине хат жазып
берилсин. 8 Және де, патша тоғайларының бажбаны Асафқа да хат жаздырып
берсеңиз. Ол маған Қудайдың Ибадатханасы жанындағы қорғанның дәрўазаларын, қала дийўалларын соқтырыўым ҳәм өзиме үй салдырыўым ушын керек болатуғын ағашларды берсин.
Қудайдың мийримли қолы мениң үстимде болғанлығы себепли, патша сораганымның ҳәммесин берди.
9 Патша мениң менен бирге бир неше әскербасылар ҳәм атлылар жиберген еди. Мен дәрьяның арғы жағының ҳәкимлерине келип, оларға патшаның хатларын
бердим. 10 Хоронлы Санбаллат ҳәм аммон халқынан болған хызметши Тобия Израил халқының ийгилиги ушын ғамхорлық етиўге бир адамның келгенин еситкенде, қатты ғәзепленди.
11 Мен Ерусалимге келип, ол жерде үш күн болдым. 12 Мен Ерусалим ушын
ислейтуғын ислеримди Қудайымның жүрегиме салғанын ҳеш кимге айтпадым. Түнде турып, жанымдағы адамлардан бир нешеўин ертип, жолға шықтым. Жаныма өзим минип жүрген жаныўардан басқа ҳеш қандай жаныўар алған жоқ едим.
13 Түнде Ойпатлық дәрўазасы арқалы шығып, Айдарҳа булағына, ол жерден Тезек дәрўазасына бардым. Мен ўайран етилген Ерусалим дийўалларын ҳәм оның жағып
жиберилген дәрўазаларын көзден кеширдим. 14 Соңынан Булақ дәрўазасына ҳәм
Патша ҳаўызына бардым. Бирақ астымдағы жаныўарым өтиўге жол таба алмады.
15 Сонлықтан түнде сай бойлап көтерилип, дийўалды көзден кеширдим. Ақырында, кери айланып, Ойпатлық дәрўазасы арқалы изге қайттым.
16 Ҳүкимет басшылары мениң қай жерге барып, не ислеп жүргенимди билмеди. Себеби мен яҳудийлерге де, руўханийлерге де, ақсүйеклерге де, басшыларға да, усы иске қатнасы бар басқа жумыс алып барыўшыларға да еле ҳеш нәрсе айтпаған едим.
17 Соңынан мен оларға: «Қандай апатшылыққа ушырағанымызды көрип турсыз ба? Ерусалим босап қалған, ал оның дәрўазалары болса, жандырып жиберилген. Жүриңлер, Ерусалимниң дийўалларын қайта тиклейик. Буннан былай аяқ асты
болыўға шек қояйық», – дедим. 18 Мен оларға Қудайдың мийримли қолының мениң
үстимде екенин ҳәм патшаның өзиме айтқан сөзлерин айтып бердим.
Сонда олар: «Қурылысты баслаймыз», – деди ҳәм қайырлы иске бар күшин жумсаўға таяр турды.
19 Бирақ хоронлы Санбаллат, аммон халқынан болған хызметши Тобия ҳәм араб халқынан болған Гешем буларды еситкенде, үстимизден күлди ҳәм:
– Не ислеп атырсыз өзи? Ямаса патшаға қарсы бас көтерип атырсызлар ма? – деп бизлерди кемситип сөйледи.
20 Сонда мен оларға:
– Аспанның Қудайы исимизди сәтли қылады, ал Оның қуллары болған бизлер қурылысты баслаймыз. Сизлердиң Ерусалимде үлесиңиз де, ҳақыңыз да, тарийхый дерегиңиз де жоқ, – деп жуўап бердим.

Үшинши бап

Дийўалдың тиклениўи

3 1 Соннан соң, бас руўханий Эляшиб ҳәм оның руўханий туўысқанлары иске
кирисип, Қой дәрўазасын қайта қурды. Олар дәрўазаны бағышлаў рәсиминен
өткерип, қапыларын орнына қурды. Жүзлик минарасына дейинги дийўалларды
тиклеп, оны бағышлаў рәсиминен өткерди. Және де, олар Хананел минарасына
шекемги дийўалларды да тикледи. 2 Ерихолылар оннан кейинги бөлегин, ал оннан
кейинги бөлекти Имрий улы Заккур қурды.
3 Балық дәрўазасын Ҳассенаның уллары қурды. Олар дәрўазаның бөренелерин
қойып, қапыларын қурды, қулып ҳәм тәмбилерин орнатты. 4 Оннан кейинги бөлекте
Ҳаққостың ақлығы Урияның улы Меремот дүзетиў ислерин алып барды. Оннан
кейинги бөлекти Мешезабелдиң ақлығы Берехияның улы Мешуллам, ал оннан
кейинги бөлекти Баана улы Садоқ дүзетти. 5 Олардан кейинги бөлекти теқоалылар
дүзетти. Бирақ олардың ақсүйеклери өз қадағалаўшыларының буйрығын орынлаў
ушын қәддин бүкпеди.
6 Ешана[c] дәрўазасын Пасеах улы Йояда ҳәм Бесодия улы Мешуллам дүзетти.
Олар дәрўазаның бөренелерин қойып, қапыларын қурды, қулып ҳәм тәмбилерин
орнатты. 7 Олардан кейинги бөлекти гибонлы Мелатия ҳәм меронотлы Ядон
дәрьяның арғы жағындағы ҳәкимниң қол астындағы Гибон ҳәм Миспа турғынлары
менен бирге дүзетти. 8 Олардан кейинги бөлекти зергер Харҳая улы Уззиел, ал
оннан кейинги бөлекти хош ийисли затлар таярлаўшыХанания дүзетти. Олар
Ерусалим дийўалларының Кең дийўалға дейинги аралығын қайта тикледи. 9 Олардың
жанындағы бөлекти Ерусалим үлкесиниң ярымының басқарыўшысы Хур улы Рефая
дүзетти. 10 Олардан кейинги бөлекти, өз үйиниң қарама-қарсысын Харумаф улы Едая,
ал оннан кейинги бөлекти Хашабния улы Хаттуш дүзетти. 11 Харим улы Малкия
менен Пахат-Моаб улы Хашшуб басқа бир бөлекти ҳәм Тандырлар минарасын
дүзетти. 12 Кейинги бөлекти Ерусалим үлкесиниң ярымының басқарыўшысы
Ҳаллохеш улы Шаллум өз қызлары менен бирге дүзетти.
13 Ханун ҳәм Заноах турғынлары Ойпатлық дәрўазасын дүзетти. Олар дәрўаза
бөренелерин қойып, қапыларын қурды, қулып ҳәм тәмбилерин орнатты. Және де,
олар дийўалдың Тезек дәрўазасына шекемги мың шығанақ аралығын дүзетти.
14 Ал Тезек дәрўазасын Бейт-Ҳаккерем үлкесиниң басқарыўшысы Рехаб улы
Малкия дүзетти. Ол дәрўазаны қурып, қапыларын, қулып ҳәм тәмбилерин орнатты.
15 Булақ дәрўазасын Миспа үлкесиниң басқарыўшысы Кол-Хозе улы Шаллун
дүзетти. Ол дәрўазаны қурып, үстин жаўды, қапыларын, қулып ҳәм тәмбилерин
орнатты. Ол патша бағының қасындағы Шелах ҳаўызының дийўалын да Даўыттың
қаласынан төменге түсетуғын текшеге шекем дүзетти. 16 Оның жанындағы бөлекти,
яғный Даўыттың мазарының қарама-қарсысына шекемги орыннан ҳаўызға ҳәм
Батырлар үйине дейинги аралықты Бейт-Сур үлкесиниң ярымының басқарыўшысы
Азбуқ улы Нехемия дүзетти.
17 Оның жанындағы бөлекти Баний улы Рехумның басшылығында лебийлилер
дүзетти. Оннан кейинги бөлекте Кеила үлкесиниң ярымының басқарыўшысы
Хашабия өз үлкеси атынан дүзетиў ислерин алып барды. 18 Оннан кейинги бөлекти
Хашабияның туўысқанлары Кеила үлкесиниң қалған ярымының басқарыўшысы
Хенадад улы Биннуй[d] басшылығында дүзетти. 19 Оннан кейин Миспаның басшысы
Ешуа улы Эзер қурал-жарақ сақлаў бөлмесине көтерилетуғын жолдың алдынан
дийўалдың мүйешине шекемги аралықты дүзетти. 20 Оннан кейин мүйештен баслап,

---

[c] **3:6** Ешана – ямаса Ески.

[d] **3:18** Биннуй – басқа нусқада Баўўай.

бас руўханий Эляшибтиң үйиниң қапысының кирер аўзына дейинги аралықты Заббай
улы Барух ықлас пенен дүзетти. 21 Оның жанындағы Эляшибтиң үйиниң қапысының
кирер аўзынан баслап, оның үйиниң ақырына шекемги аралықты Ҳаққостың ақлығы
Урияның улы Меремот дүзетти.

22 Оннан кейинги бөлекти дөгеректеги аймақлардан келген руўханийлер дүзетти.
23 Олардан кейин Бенямин ҳәм Хашшуб өз үйлериниң қарсы алдындағы бөлекти, ал
олардан кейин Ананияның ақлығы Маасеяның улы Азария өз үйиниң жанындағы
бөлекти дүзетти. 24 Оннан кейин Азарияның үйинен дийўалдың мүйешине ҳәм
айланбасына шекемги аралықты Хенадад улы Биннуй дүзетти. 25 Мүйештиң ҳәм
сақшылар ҳәўлисиндеги патшаның жоқарғы сарайына шығатуғын минараның
қарсысын Узай улы Палал дүзетти. Оннан кейин Парош улы Педая 26 Офелде
жасайтуғын Ибадатхана хызметшилери менен бирге шығыс тәрептеги Суў
дәрўазасының қарсы алдына ҳәм Шығыңқы минарасына шекемги аралықты дүзетти.

27 Шығыңқы минарасының қарсысынан Офел дийўалына шекемги басқа бөлекти
теқоалылар дүзетти. 28 Руўханийлер Ат дәрўазасының жоқарысын, ҳәр бири өз
үйиниң қарсы алдын дүзетти. 29 Олардан кейин Иммер улы Садоқ өз үйиниң
қарсысын, оннан кейинги бөлекти шығыстағы дәрўазаның қараўылы Шекания улы
Шемая дүзетти. 30 Оннан кейинги басқа бир бөлекти Шелемия улы Ханания ҳәм
Салафтың алтыншы улы Ханун дүзетти. Олардан кейин Берехия улы Мешуллам өз
бөлмесиниң қарсы алдын дүзетти. 31 Оннан кейин Мифкад дәрўазасына қарсы турған
Ибадатхана хызметшилери менен саўдагерлердиң үйине ҳәм мүйештеги жоқарғы
бөлмеге шекемги аралықты зергер Малкия дүзетти. 32 Ал мүйештеги жоқарғы
бөлмеден Қой дәрўазасына шекемги аралықты зергерлер ҳәм саўдагерлер дүзетти.

Төртинши бап

Қайта қурыў исине қарсы шыққанлар

4 1 Санбаллат бизлердиң дийўалды қайта қурып атырғанымызды еситкенде,
қаны қайнап, ғәзепке минди ҳәм яҳудийлерди масқаралай баслады. 2 Ол өз
шериклери менен Самария ләшкерлери алдында былай деди: «Мына бийшара
яҳудийлер не ислеп атыр? Ырасында да, олар өз дийўалын қайта тиклемекши ме?
Ырасында да, олар қурбанлық бермекши ме? Булар не, бир күн ишинде қурылысты
питкермекши ме? Ырасында да, олар жанып, үйилген шығындыға айланған тасларды
жанландырмақшы ма?»

3 Санбаллаттың жанында турған аммон халқынан болған Тобия да: «Қурып атырған
дийўалына қараңлар! Егер бир түлки келип үстине минсе, тас дийўалы тас-талқан
болады», – деди.

4 Сонда мен былай деп дуўа еттим: «О, Қудайымыз, бизлерге қулақ сал! Бизлер
хорланып атырмыз. Олардың бизлерге көрсеткен хорлығын өзлериниң басына
жаўдыр ҳәм олар да тутқын болып, жат елде таланатуғын болсын. 5 Олардың
айыпларын жаўып, гүналарын кеширип, көз алдыңнан өширип таслай гөрме! Себеби
олар қурылысшылардың арына тийди».

6 Деген менен, бизлер дийўал қурылысын даўам еттик. Халық бар ықласы менен
ислегенликтен, пүткил дийўалды оның ярымына дейин тикледик.

7 Бирақ Санбаллат, Тобия, араблар, аммонлар ҳәм ашдодлылар Ерусалим
дийўалларының тиклениў ислериниң алға илгерилеп, бузылған жерлериниң пителип
атырғанын еситкенде, қатты ашыўланды. 8 Олар ҳәммеси бирге келип, Ерусалимге
қарсы урыс ашыўға ҳәм ол жерде тәртипсизликти келтирип шығарыўға келисип
алды. 9 Сонда бизлер Қудайымызға дуўа етип, олардан қорғаныў ушын күни-түни
сақшылар қойдық.

10 Бирақ яҳудалылар тоңқылдап:

«Жүк тасыўшылар ҳалдан тайды,
шығынды болса жүдә көп.
Сонлықтан өз күшимиз бенен
дийўалды қайта қура алмаймыз», – деди.
11 Ал душпанларымыз болса: «Бизлерди билип, көрип қоймасынан бурын
араларына кирип алып, оларды өлтирейик ҳәм исти тоқтатайық», – деп атыр.
12 Олардың жанында жасайтуғын яҳудийлер келип, бизлерге: «Олар ҳәр тәрептен
сизлерге бастырып келмекши», – деп он мәртелеп айтты.
13 Сол себепли дийўалдың ең пәс, ашық жерлериниң артына қылыш, найза
ҳәм оқ жай менен қуралланған адамларды тийрелери бойынша орналастырдым.
14 Буларды көрип шыққаннан соң, ақсүйеклерге, басшыларға ҳәм пүткил халыққа:
«Олардан қорқпаңлар. Уллы ҳәм айбатлы Ийемизди еске алыңлар. Туўысқанларыңыз,
ул-қызларыңыз, ҳаялларыңыз ҳәм үйлериңиз ушын урысыңлар», – дедим.
15 Өзлериниң нийетлеринен хабардар екенимиз ҳәм Қудай оларды пушқа
шығарғаны душпанларымыздың қулағына жетип барды. Сонда бизлер ҳәммемиз
дийўалға, ҳәр биримиз өз исимизге қайттық.
16–17 Сол күннен баслап, адамларымның ярымы қурылыста иследи, ярымы
найза, қалқан, оқ жай услап, саўыт кийди. Ал басшылар дийўал қурып атырған
пүткил Яҳуда халқының артында турды. Дийўал қурыўшылар ҳәм жүк тасыўшылар
бир қолы менен жумыс ислеп, екинши қолына қуралын алып жүрди. 18 Ҳәр бир
қурылысшы белине қылышын байлап алып, жумыс иследи. Кәрнай шертетуғынлар
мениң жанымда жүрди. 19 Мен ақсүйеклерге, басшыларға ҳәм пүткил халыққа былай
дедим: «Жумыс көлеми үлкен ҳәм кең. Бизлер дийўал бойлап жайылып кетип,
бир-биримизден узақласып баратырмыз. 20 Сонлықтан қай жерден кәрнай сестин
еситсеңиз, сол жерге, қасымызға жыйналыңлар. Қудайымыз бизлер ушын урысады».
21 Бизлер жумысты азанда ерте, күн шыққаннан баслап, кеште кеш, жулдызлар
шыққанда тамамладық. Адамлардың ярымы бәрқулла сақшылықта турды. 22 Сол
ўақытлары мен халыққа және: «Ҳәр бир адам өз хызметшилери менен бирге
Ерусалимде түнесин. Олар түнде қараўыллықта турып, күндиз жумыс ислесин», –
дедим.
23 Мен де, туўысқанларым да, хызметшилерим де, жанымдағы қараўыллар да, ҳеш
биримиз кийимлеримизди шешпедик. Ҳәр бир адамның қуралы қолында болды.

Бесинши бап

Нехемияның жарлыларға жәрдем бериўи

5 1 Сол ўақытлары халық ишинде, еркеклер ҳәм олардың ҳаяллары арасында
өз туўысқанлары болған яҳудийлерге деген күшли наразылық жүзеге келди.
2 Олардың базылары: «Бизлер көпшиликпиз, ул-қызларымыз көп. Нан таўып жеп,
тиришилик етиўимиз ушын бизге бийдай керек», – деди.
3 Ал базылары болса: «Ашлық ўақытта нанымызды табыў ушын, атызларымызды,
жүзимзарларымызды ҳәм үйлеримизди гиреўге берип атырмыз», – деди.
4 Және басқалары болса: «Патшаға салық төлеў ушын атызларымыз ҳәм
жүзимзарларымыз үстинен үстеме пул алдық. 5 Бизлердиң яҳудий туўысқанларымыз
бенен қанымыз бир, балаларымыздың да олардың балаларынан айырмашылығы
жоқ. Бирақ бизлер ул-қызларымызды қул етип сатыўға мәжбүр болып атырмыз,
қызларымыздың айырымлары әлле қашан шорылыққа сатылды. Атыз ҳәм
жүзимзарларымыз енди басқалардың қолына өткенликтен, бизлер шарасыз қалдық»,
– деди.
6 Мен олардың наразылығы менен усындай сөзлерин еситкенимде, қатты
ашыўландым. 7 Бираз ойландым, кейин ақсүйеклер менен басшыларға кейип:

– Сизлер өз туўысқанларыңыздан үстеме алып атырсызлар ма? – дедим. Мен усы мәселеге байланыслы үлкен жыйын топладым. **8** Соңынан жыйналғанларға:

– Бизлер басқа халықларға сатылған яҳудий туўысқанларымызды күшимиз жеткенше қайтарып сатып алдық. Ал сизлер болсаңыз, өз туўысқанларыңызды сатып атырсызлар. Оларды және сатып алыўымыз ушын ба? – дедим. Олар жуўап таппай, үнсиз турды.

9 Мен оларға және былай дедим:

– Ислеп атырғаныңыз жақсы ис емес. Бизге душпан болған халықларға масқара
болмаў ушын, Қудайдан қорқып жасаў керек емес пе еди? **10** Мениң өзим,
туўысқанларым ҳәм хызметкерлерим менен бирге халыққа қарызға пул ҳәм бийдай
берип атырмыз. Бирақ ендигиден былай ол ушын үстеме алыўды тоқтатайық!
11 Ҳәзирден-ақ оларға өзлериңиз тартып алған атызларын, жүзим ҳәм зәйтүн
бағларын, үйлерин, үстеме ушын төлеген гүмислерин[e], бийдайын, шарап ҳәм
майларын қайтарып бериңлер.

12 Олар:

– Қайтарып беремиз, олардан ҳеш нәрсе талап етпеймиз. Сизиң айтқаныңыздай
қыламыз, – деди. Сонда мен руўханийлерди шақыртып, руўханийлердиң алдында
ақсүйеклер менен басшыларға берген ўәдесинде туратуғыны туўралы оларға ант
иштирдим. **13** Соңынан шапанымның белбеўлигин шешип қағып:

– Өз ўәдесинде турмаған адамды Қудай үй-жайынан ҳәм ийелигинен айырып, дымсыз қалдырсын, – дедим. Пүткил жыйналғанлар:

– Аўмийин, – деди ҳәм Жаратқан Ийеге алғыс-мақтаўлар айтты. Халық берген ўәдесинде турды.

14 Және де, өзим Яҳуда жерине ҳәким болып тайынланған күннен баслап
он еки жыл даўамында, яғный Артаксеркстиң патшалығының жигирмаланшы
жылынан отыз екинши жылына шекем мен де, туўысқанларым да ҳәкимге арналған
азық-аўқаттан жемедик. **15** Меннен бурынғы ҳәкимлер халыққа аўырманлық жүклеп,
нан менен шараптан тысқары олардан қырқ шекел гүмис те алған екен. Ҳәтте,
олардың хызметшилери де халыққа өз ҳүкимин өткерген екен. Бирақ мен Қудайдан
қорққанлықтан, булай ислемедим. **16** Оның орнына мен бар күшимди дийўалдың
қурылысына бағышладым. Хызметкерлеримниң ҳәммеси истиң басына жыйналды.
Бизлер бирде бир атыз сатып алмадық.

17 Айланамыздағы басқа халықлардан келгенлерди есапқа алмағанның өзинде,
яҳудийлерден ҳәм лаўазымлы адамлардан бир жүз елиў адам мениң дастурханымнан
аўқатланатуғын еди. **18** Бир күнлик аўқат ушын бир өгиз, алты семиз қой ҳәм бир
қанша таўықлар писирилетуғын, және ҳәр он күнде бир рет мол етип, түрли-түрли
шараплардан берилетуғын еди. Деген менен, мен үлке ҳәкимине тийисли аўқатты
талап етпедим, онысыз да халықтың жүги аўыр еди.

19 О, Қудайым! Бул халық ушын ислеген ислеримди мениң ийгилигим ушын еске ала гөр!

Алтыншы бап

Нехемияға қарсы тил бириктириў

6 **1** Дийўалларды қурып, бузылған жерлериниң бирде биреўин қалдырмай, толық
оңлап болғаным Санбаллат, Тобия, араб халқынан болған Гешем ҳәм басқа
душпанларымның қулағына жетип барды. Бирақ ол ўақытта, мен еле дәрўазалардың
қапыларын орнатып болмаған едим. **2** Сонда Санбаллат пенен Гешем маған адам
жиберип: «Оно тегислигиндеги аўыллардың биринде[f] ушырасайық», – деди. Олар

[e] **5:11** Үстеме ушын төлеген гүмислерин – сөзбе-сөз: жүзден бир бөлеклерин.

[f] **6:2** Аўыллардың биринде – ямаса Кефиримде.

маған зыян келтириў нийетинде еди. 3 Сонлықтан мен де оларға хабаршылар
жиберип: «Мен үлкен бир ис пенен бәнтпен. Сонлықтан бара алмайман. Не ушын
мен исти таслап, сизлерге барыўым ҳәм жумысты тоқтатыўым керек?» – дедим.
4 Олар төрт мәрте сол хабарды жиберди, мен де төрт мәрте солай жуўап қайтардым.
5 Сонда бесинши рет Санбаллат маған өз хызметшисин жиберди. Оның қолында
мөрленбеген ашық хат бар еди. 6 Хатта былай деп жазылған еди:

«Басқа халықлар арасында хабарлар тараған, Гешем де буны тастыйықлайды.
Сен ҳәм яҳудийлер қозғалаң көтериўди ойлап атырсызлар. Сол себептен сизлер
дийўалларды қайта тиклеп атырған екенсиз. Усы хабарларға қарағанда, сен оларға
патша болмақшы екенсең. 7 Және де, өзиң ҳаққында: „Яҳуданың өз патшасы бар!“
деп жәриялаўы ушын, сен пайғамбарларды да тайынлапсаң. Бул сөзлер, әлбетте,
патшаның қулағына жетип барады. Сонлықтан кел, бирге кеңесип алайық».

8 Мен оған адам жиберип: «Айтқанларыңның ҳәммеси жалған, буларды сен өзиң
ойлап шығарғансаң», – деп жуўап бердим.
9 Олардың ҳәммеси бизлерди қорқытпақшы болып: «Қолларын истен суўытсақ, ис
тоқтайды», – деп ойлаған еди. Буған қарсы, мен Қудайдан қолларыма күш бериўин
сорадым. 10 Бир күни мен Меҳетабелдиң ақлығы Делая улы Шемаяның үйине
бардым. Ол үйине тығылып алған еди. Ол маған:
– Кел, Қудайдың Үйинде, Ибадатхананың ишинде ушырасып, есиклерин тас
қылып, илдирип алайық. Себеби олар сени өлтириў ушын кележақ, түнде сени
өлтириўге келеди, – деди.
11 Бирақ мен оған:
– Мен қашып кететуғын адамға уқсайман ба? Яки тири қалыў ушын, Ибадатханаға
жасырынатуғын адамға уқсайман ба? Бармайман, – дедим. 12 Мен оны Қудайдың
жибермегенин, бирақ оны Тобия менен Санбаллат параға сатып алғанлықтан, ол
маған қарсы усындай жалған пайғамбаршылық сөзлерин айтқанын түсинип жеттим.
13 Олар мени қорқытыў ушын ҳәм қорққанымнан оның айтқанын қылып, гүна
ислеўим ушын, Шемаяны жаллаған еди. Сонда мени жаманлап, абырайымды төгиў
ушын себеп табылар еди.
14 Мен былай деп дуўа еттим: «О, Қудайым, Тобия менен Санбаллаттың ислеген
ислерин умыта гөрме! Сондай-ақ мени қорқытпақшы болған пайғамбар ҳаял
Ноадияны ҳәм басқа пайғамбарларды да есиңде сақлай гөр!»

Дийўал қурылысының жуўмақланыўы

15 Дийўал Элул айының жигирма бесинши сәнесинде[g], елиў еки күнде питкерилди.
16 Барлық душпанларымыз бул ҳаққында еситкенде, әтирапымыздағы халықлардың
ҳәммеси қорқып кетти ҳәм олардың қатты еңсеси түсти. Себеби олар бул истиң
Қудайымыздың жәрдеминде исленгенин түсинди.
17 Буннан тысқары, сол күнлери Яҳуда ақсүйеклери Тобияға көп хатлар жазған
болып, Тобиядан да оларға хатлар келип турды. 18 Тобия Арах улы Шеканияның
күйеў баласы болғанлықтан ҳәм Тобияның улы Еҳоханан Берехия улы Мешулламның
қызына үйленгенликтен, Яҳудадағы көп адамлар оның менен нан сындырысып, ант
ишискен еди. 19 Ҳәтте, олар Тобияның жақсы ислери ҳаққында маған айтатуғын,
мениң айтқанларымды да оған жеткерип туратуғын еди. Тобия да мени қорқытыў
ушын хатлар жиберип туратуғын еди.

[g]**6:15** Элул айының жигирма бесинши сәнесинде – б. э. ш. 445-жылы жаздың ақырында.

Жетинши бап

7 1 Қала дийўалы қурылып, дәрўазаның қапылары орнатылып болынғаннан
соң, дәрўаза қараўыллары, қосықшылар ҳәм лебийлилер хызметке қойылды.
2 Мен туўысқаным Хананийге ҳәм қорғанның әскербасысы Хананияға Ерусалимге
жетекшилик етиўди тапсырдым. Әскербасы Ханаyий басқаларға қарағанда садық
ҳәм Қудайдан қорқатуғын адам еди. 3 Мен оларға былай дедим: «Күн қатты
қызған ўақытта, Ерусалим дәрўазалары жабық турсын. Дәрўаза қараўыллары
хызметте турғанда қапылар жабылып, илдирип қойылсын. Қараўыллар Ерусалим
турғынларынан тайынлансын. Олардың айырымлары нәўбетшиликте турсын, ал
айырымлары өз үйиниң қарсы алдын қараўылласын».

Сүргиннен қайтып келгенлердиң дизими

4 Ерусалим кең ҳәм уллы қала еди. Бирақ оның халқы аз болып, қурылған жайлар
да еле аз еди. 5 Сонда Қудайым мениң жүрегиме ақсүйеклерди, басшыларды
ҳәм халықты жыйнап, оларды шежиреси бойынша дизимге алыўды салды. Мен
сүргиннен биринши болып қайтып келгенлердиң жазба түрдеги шежиресин таптым.
Онда былай деп жазылған еди:

6 Бабилон патшасы Набуходоносордың Бабилонға тутқын етип алып кеткен
адамлары сүргин етилип, тутқында болған ўәлаятлардан Ерусалимге ҳәм
Яҳудадағы өз қалаларына қайтып келди. 7 Олар Зеруббабел, Ешуа, Нехемия,
Азария, Раамия, Нахманий, Мордохай, Билшан, Мисперет, Бигўай, Нехум ҳәм
Баананың басшылығында қайтып келди.

Сүргиннен қайтқан Израил ерлериниң дизими төмендегише:

8 Парош урпақларынан – 2172 адам;
9 Шефатия урпақларынан – 372 адам;
10 Арах урпақларынан – 652 адам;
11 Пахат-Моаб, яғный Ешуа ҳәм Йоаб урпақларынан – 2818 адам;
12 Элам урпақларынан – 1254 адам;
13 Затту урпақларынан – 845 адам;
14 Заккай урпақларынан – 760 адам;
15 Биннуй урпақларынан – 648 адам;
16 Бебай урпақларынан – 628 адам;
17 Азгад урпақларынан – 2322 адам;
18 Адониқам урпақларынан – 667 адам;
19 Бигўай урпақларынан – 2067 адам;
20 Адин урпақларынан – 655 адам;
21 Атер, яғный Хизкия урпақларынан – 98 адам;
22 Хашум урпақларынан – 328 адам;
23 Бетсай урпақларынан – 324 адам;
24 Хариф урпақларынан – 112 адам;
25 Гибон урпақларынан – 95 адам;
26 Бейтлеҳемлилер менен нетофалылардан – 188 адам;
27 Анатотлылардан – 128 адам;
28 Бейт-Азмаўетлилерден – 42 адам;
29 Кирят-Яримлилерден, кефиралылардан ҳәм бееротлылардан – 743 адам;
30 Рамалылардан ҳәм гебалылардан – 621 адам;
31 Михмаслылардан – 122 адам;
32 Бейт-Эллилерден ҳәм айлылардан – 123 адам;
33 Басқа неболылардан – 52 адам;

34 Басқа эламлылардан – 1254 адам;
35 Харимлилерден – 320 адам;
36 Ерихолылардан – 345 адам;
37 Лодлылардан, хадидлилерден ҳәм онолылардан – 721 адам;
38 Сеналылардан – 3930 адам;
39 Руўханийлер:
Ешуа нәсилинен болған Едая урпақларынан – 973 адам;
40 Иммер урпақларынан – 1052 адам;
41 Пашхур урпақларынан – 1247 адам;
42 Харим урпақларынан – 1017 адам.
43 Лебийлилер:
Ҳодеўа нәсилинен тараған Ешуа ҳәм Қадмиел урпақларынан – 74 адам.
44 Қосықшылар:
Асаф урпақларынан – 148 адам;
45 Дәрўаза қараўыллары: Шаллум, Атер, Талмон, Аққуб, Хатита ҳәм Шобай урпақларынан – 138 адам.
46 Ибадатхана хызметшилери:
Сиха урпақларынан, Хасуфа урпақларынан, Таббаот урпақларынан,
47 Керос урпақларынан, Сиа урпақларынан, Падон урпақларынан,
48 Лебана урпақларынан, Хагаба урпақларынан, Шалмай урпақларынан,
49 Ханан урпақларынан, Гиддел урпақларынан, Гахар урпақларынан,
50 Реая урпақларынан, Ресин урпақларынан, Неқода урпақларынан,
51 Газзам урпақларынан, Узза урпақларынан, Пасеах урпақларынан,
52 Бесай урпақларынан, Меуним урпақларынан, Нефушесим урпақларынан,
53 Бақбуқ урпақларынан, Хақуфа урпақларынан, Хархур урпақларынан,
54 Баслит урпақларынан, Мехида урпақларынан, Харша урпақларынан,
55 Барқос урпақларынан, Сисера урпақларынан, Темах урпақларынан,
56 Незиах урпақларынан ҳәм Хатифа урпақларынан еди.
57 Сулайманның хызметшилериниң урпақлары:
Сотай урпақларынан, Соферет урпақларынан, Перида урпақларынан,
58 Яла урпақларынан, Дарқон урпақларынан, Гиддел урпақларынан,
59 Шефатия урпақларынан, Хаттил урпақларынан, Покерет-Ҳассебайым урпақларынан ҳәм Амон урпақларынан еди.
60 Ибадатхана хызметшилери менен Сулайманның хызметшилериниң урпақларынан барлығы болып 392 адам еди.
61 Тел-Мелах, Тел-Харша, Керуб, Аддон ҳәм Иммер қалаларынан көшип келген, бирақ өзлериниң шығысын ҳәм Израилдың қайсы урыўына тийисли екенин дәлиллей алмағанлар мыналар еди:
62 Делая, Тобия ҳәм Неқода урпақларынан – 642 адам.
63 Сондай-ақ руўханийлер нәсилинен болған Хабайя урпақлары, Ҳаққос урпақлары
ҳәм гиладлы Барзиллайдың қызларының бирине үйленип, қәйин атасының аты менен
аталған Барзиллай урпақлары. 64 Булар жазба шежиреден өз шығысын изледи, бирақ
таба алмағанлықтан қаны таза емес деп, руўханийлик хызметинен шетлетилди.
65 Ҳәким оларға Урим ҳәм Туммимнен пайдалана алатуғын руўханий шықпағанша,
тек руўханийлерге берилетуғын ең мухаддес тағамнан жемеўди буйырды.
66 Пүткил жәмийет ҳәммеси болып 42 360 адам еди. 67 Булардан тысқары, олардың
7337 қул ҳәм шорылары, 245 еркек ҳәм ҳаял қосықшылары да бар еди. 68 Және де,
736 аты, 245 ғашыры, 69 435 түйеси ҳәм 6720 ешеги бар еди.
70 Айырым әўлад басшылары исти жүргизиў ушын сыйлар берди. Ҳәким қазнаға 1000 дарик[h] алтын, 50 табақ, 530 дана руўханийлик кийимин берди.

---

[h] **7:70** 1000 дарик – шама менен 8.5 кг.

[71] Айырым әўлад басшылары истиң жүриўи ушын қазнаға 20 000 дарик[i] алтын, 2200 мина[j] гүмис берди. [72] Ал халықтың қалған бөлеги 20 000 дарик[k] алтын, 2000 мина[l] гүмис ҳәм 67 руўханийлик кийимин берди.

[73] Солай етип, руўханийлер, лебийлилер, дәрўаза қараўыллары, қосықшылар, айырым адамлар, Ибадатхана хызметшилери ҳәм пүткил Израил халқы өз қалаларына орналасты.

Сегизинши бап

Эзраның Нызам китабын халыққа оқып бериўи

8 [1] Израиллылар қалаларына орналасып болғаннан соң, жетинши айда[m] пүткил халық бир адамдай болып Суў дәрўазасының алдындағы майданға жыйналды. Олар улама Эзрадан Жаратқан Ийениң Муўса арқалы Израил халқына берген буйрықлары жазылған Нызам китабын алып келиўди сорады. [2] Сонда жетинши айдың биринши күни[n] руўханий Эзра Нызам китабын халық жыйналған жерге алып келди. Еркеклер, ҳаяллар ҳәм тыңлап, оқылғанды түсине алатуғын балалардың ҳәммеси сол жерде еди. [3] Эзра Суў дәрўазасы алдындағы майданда еркеклердиң, ҳаяллардың ҳәм түсине алатуғын ҳәр бир адамның алдында күн шыққаннан түске шекем Нызам китабын даўыслап оқыды. Ҳәмме оқылған сөзди дыққат пенен тыңлады.

[4] Улама Эзра усы ис ушын алдын ала таярланған ағаш минбер үстинде турды. Оның оң тәрепинде Маттития, Шема, Аная, Урия, Хилкия ҳәм Маасея, ал шеп тәрепинде Педая, Мишаел, Малкия, Хашум, Хашбаддана, Зехария ҳәм Мешуллам турды.

[5] Бийик минберде турған Эзра пүткил халықтың көз алдында китапты ашты. Сонда пүткил халық орнынан турды. [6] Эзра уллы Қудайға, Жаратқан Ийеге алғыс-мақтаўлар айтты. Пүткил халық қолларын көтерип: «Аўмийин, аўмийин», – деп жуўап берди ҳәм ет-бетинен жерге жығылып, Жаратқан Ийеге сыйынды.

[7] Лебийлилер – Ешуа, Баний, Шеребия, Ямин, Аққуб, Шаббетай, Ҳодия, Маасея, Келита, Азария, Йозабад, Ханан, Пелая өз орынларында тик турған халыққа Нызамды түсиндирди. [8] Олар Қудайдың Нызам китабын анық оқып, мәнисин түсиндирип берди ҳәм халық оқылғанды түсинди.

[9] Нызам сөзлерин еситкенде, пүткил халық жылады. Сонлықтан ҳәким Нехемия, улама ҳәм руўханий болған Эзра ҳәм халыққа үйретип турған лебийлилер халыққа: «Бүгин Қудайыңыз Жаратқан Ийе ушын муқаддес күн. Аза тутып, көз жас төкпеңлер», – деди.

[10] Кейин Нехемия халыққа былай деди: «Енди үйлериңизге қайтып, майлы аўқатлардан жеп, мазалы ишимликлерден ишиңлер. Аўқат таярламағанларға да сол нәрселерден пай берип жибериңлер. Себеби бүгин Ийемиз ушын муқаддес күн. Қайғырмаңлар, себеби Жаратқан Ийе беретуғын қуўаныш сизлерди күшли қылады».

[11] Лебийлилер де: «Тынышланыңлар, бүгин муқаддес күн, қайғырмаңлар», – деп халықты тынышландырды. [12] Солай етип, пүткил халық жеп-ишиў, басқаларға пайларын бериў ҳәм уллы қуўаныш пенен байрамлаў ушын кетти. Өйткени олар өзлерине айтылғанларды түсинген еди.

[13] Ертеңине пүткил халықтың әўлад басшылары, руўханийлер ҳәм лебийлилер Нызам сөзлерин үйрениў ушын улама Эзраның жанына жыйналды. [14] Олар Нызамда жазылған Жаратқан Ийениң Муўса арқалы берген мына буйрығын тапты: «Израил

---

[i] **7:71** 20 000 дарик – шама менен 170 кг.

[j] **7:71** 2200 мина – шама менен 1,3 т.

[k] **7:72** 20 000 дарик – шама менен 170 кг.

[l] **7:72** 2000 мина –шама менен 170 т.

[m] **8:1** Жетинши айда – шама менен сентябрьдиң ақырларынан октябрьдиң ақырларына шекемги ўақыт.

[n] **8:2** Жетинши айдың биринши күни – б. э. ш. 445-жыл 8-октябрь.

халқы жетинши айдағы байрам күнлери қосларда жасасын. 15 Сонлықтан барлық
қалаларда ҳәм Ерусалимде: „Жазылғанға муўапық, таўларға шығып, зәйтүн, жабайы
зәйтүн, мирта, пальма ҳәм басқа да жапырақлы ағашлардың шақаларын алып келип,
қос қурыңлар“, – деп жар салып, жәриялансын».
16 Солай етип, халық барып, шақалар алып келди ҳәм ҳәр бир адам өз тамларының
басына, шарбақларына, Қудайдың Ибадатханасының шарбағына, Суў дәрўазасы
алдындағы майданға ҳәм Эфрайым дәрўазасының алдындағы майданға өзлери ушын
қослар қурып алды. 17 Сүргиннен қайтып келгенлердиң ҳәммеси қослар қурып,
қосларда жасады. Нун улы Ешуаның дәўиринен усы күнге дейин израиллылар булай
ислемеген еди. Олар шексиз қуўанышқа бөленген еди. 18 Эзра биринши күннен соңғы
күнге дейин, ҳәр күни Қудайдың Нызам китабын оқыды. Олар жети күн байрамлады,
ал сегизинши күни қағыйдаға муўапық салтанатлы жыйналыс болды.

Тоғызыншы бап

Халықтың гүналары ушын тәўбе қылыўы

9 1 Жетинши айдың жигирма төртинши күни[o] пүткил Израил халқы ораза тутып, аза
кийимин кийген ҳәм басларына топырақ шашқан ҳалда жыйналды. 2 Сол ўақытта
Израил урпақлары барлық басқа халықлардан айырылып шықты. Олар өзлериниң
гүналарын ҳәм ата-бабалары ислеген жаман ислерди ашық мойынлады. 3 Олар өз
орынларында турып, үш саатты өзлериниң Қудайы Жаратқан Ийениң Нызам китабын
оқыў менен, ал үш саатты гүнаны ашық мойынлаў ҳәм өзлериниң Қудайы Жаратқан
Ийеге сыйыныў менен өткизди. 4 Ешуа, Баний, Қадмиел, Шебания, Бунний, Шеребия,
Баний ҳәм Кенаний лебийлилер ушын ажыратылған сыпаның үстине шығып, Қудайы
Жаратқан Ийеге қатты даўыслап жалбарынды.
5 Кейин лебийлилер Ешуа Қадмиел, Баний, Хашабния, Шеребия, Ҳодия, Шебания,
Петахия былай деди: «Турып, мәңгиге бар болған Қудайыңыз Жаратқан Ийеге
алғыс-мақтаўлар айтыңлар». Олар былай деп дуўа етти:

«Бизлердиң тәрийиплеўлеримизден де, алғыс-мақтаўларымыздан да уллы болған
Оның даңқлы атына алғыс-мақтаўлар айтыңлар!
6 Жаратқан Ийе, Сен жалғызсаң. Сен аспанды, аспанның аспанын, олардағы
пүткил барлықты, жерди ҳәм ондағы барлық нәрсени, теңизлерди ҳәм олардың
ишиндеги барлық нәрсени жараттың. Ҳәммесине Сен жан бердиң, пүткил аспан
денелери саған сыйынады.
7 Қудай Ийе, Сен Өзиң Ибрамды таңлап алып, халдейлердиң Ур қаласынан алып
шықтың ҳәм оған Ибрайым деген жаңа ат бердиң. 8 Оны алдыңда садық деп таптың
ҳәм оның урпақларына кенаан, хетт, амор, периз, ебус ҳәм гиргаш халықларының
жерлерин бериў ушын, оның менен келисим дүздиң. Сен ўәдеңди орынладың,
себеби Сен әдилсең.
9 Сен ата-бабаларымыздың Мысырда шеккен азапларын көрдиң ҳәм
Қамыс теңизи[p] жанындағы олардың дад-пәриядын еситтиң. 10 Менменсип,
ата-бабаларымызға жәбир көрсеткени ушын, Сен фараонға, оның барлық
хызметкерлерине ҳәм сол жердеги оның пүткил халқына кәраматлы белгилер ҳәм
кәраматлар көрсеттиң. Сол себепли бүгинге дейин Өзиңниң даңқлы атыңды сақлап
қалдың. 11 Сен ата-бабаларымыздың көз алдында теңизди екиге айырдың ҳәм
олар теңизди қурғақ жер арқалы кесип өтти. Ал оларды қуўғанларды болса, терең
суўға ылақтырылған тас киби теңиз түбине батырып жибердиң. 12 Күндиз минара

[o]**9:1** Жетинши айдың жигирма төртинши күни – ҳәзирги календарь бойынша б. э. ш. 445-жыл 31-октябрь.

[p]**9:9** Қамыс теңизи – ямаса Қызыл теңизи.

сыяқлы булт болып, түнде олардың жүретуғын жолларына жақты түсириў ушын
минара сыяқлы от болып, ата-бабаларымызға жол көрсеттиң.
13 Сен Синай таўына түсип, аспаннан олар менен сөйлестиң ҳәм оларға әдил
нызамлар, дурыс көрсетпелер, ийгиликли қағыйдалар ҳәм буйрықлар бердиң.
14 Оларға Өзиңниң мухаддес Шаббат[q] күниңди билдирдиң. Қулың Муўса арқалы
буйрықлар, қағыйдалар ҳәм нызамлар бердиң. 15 Аш болғанында, аспаннан нан
жаўдырдың, шөллегенинде, жартастан суў шығарып бердиң. Сен оларға Өзиң
беремен деп ант ишкен жерге барыўды ҳәм сол жерди ийелеўди буйырдың.
16 Бирақ ата-бабаларымыз тәкаббирлик ҳәм қайсарлық қылып, буйрықларыңа
бойсынбады. 17 Олар бойсыныўдан бас тартып, Сениң өзлериниң көз алдында
ислеген кәраматларыңды умытты. Олар менменлик етти ҳәм Мысырдағы қуллыққа
қайтыў ушын өзлерине бир басшы қойып алып, Саған қарсы бас көтерди. Бирақ
Сен кеширетуғын, мийримли, реҳимли, сабыр-тақатлы ҳәм сүйиспеншилиги
шексиз Қудай болғанлықтан, оларды таслап кетпедиң. 18 Ҳәтте, ата-бабаларымыз
өзлерине тананың мүсинин ислеп алып: „Мине, бизлерди Мысырдан алып шыққан
қудайымыз“, – деп Сени қатты хорлады.
19 Бирақ Сениң реҳимлилигиң уллы болғанлығы себепли, оларды шөлде таслап
кетпедиң. Күндиз оларға жол көрсетиўши минара сыяқлы булт та, түнде олардың
жүретуғын жолларына жақты түсириўши минара сыяқлы от та оларды тәрк
етпеди. 20 Сен оларға тәлим бериў ушын, Өзиңниң ийгиликли Руўхыңды бердиң.
Аўызларынан маннаны[r] тартып алмадың, шөлин қандырыў ушын суў да бердиң.
21 Шөлде Сен оларды қырқ жыл бақтың: олар ҳеш нәрседен кемлик көрмеди,
кийимлери де тозбады, аяқлары да қабармады.
22 Сен оларға патшалықлар менен халықларды тәслим етип, олардың барлық
жерлерин бөлистирип бердиң. Олар Хешбон патшасы Сихонның ҳәм Башан
патшасы Огтың жерлерине ийелик етти. 23 Сен олардың урпақларын аспандағы
жулдызлардай етип көбейттиң ҳәм оларды ата-бабаларына: „Кирип, ийелик
етиңлер“, деген жерге алып келдиң. 24 Олардың урпақлары сол жерге кирип,
оны ийеледи. Сен оларға сол жердиң турғынлары болған кенаанлыларды
бойсындырдың ҳәм қәлегенин қылыў ушын, кенаанлылардың патшалары менен
халқын оларға тәслим еттиң. 25 Олар қорған қалаларды, өнимдар жерлерди
басып алды ҳәм түрли жақсы затлар менен толтырылған үйлерди, қазылған
суў сақлағышларды, жүзимзарларды, зәйтүн бағларын ҳәм көп санлы мийўе
ағашларын ийеледи. Олар жеп тойды, семирди ҳәм Сениң уллы ийгилигиңнен
рәҳәтленди.
26 Бирақ олар бойсынбай, Саған қарсы бас көтерди. Олар Сениң Нызамыңа
арқасын бурып, Саған қайтыўға шақырған пайғамбарларыңды өлтирди. Усылай
олар Саған қатты тил тийгизди. 27 Сонлықтан Сен оларды душпанларының
қолына бердиң, душпанлары оларды езди. Олар азап шеккен ўақытларында, Саған
жалбарынды. Сен оларды аспаннан еситтиң ҳәм Өзиңниң уллы реҳимиң менен
оларға қутқарыўшыларды жибердиң. Қутқарыўшылар оларды душпанларының
қолынан қутқарды.
28 Бирақ олар тынышлыққа ерискеннен соң, және Сениң көз алдыңда жаман
ислерди иследи. Сол себепли Сен оларды қайтадан душпанларының қолына
бердиң ҳәм душпанлары олардың үстинен ҳүкимдарлық етти. Олар және Саған
жалбарынғанда, Сен оларды аспаннан еситтиң ҳәм Өзиңниң уллы реҳимиң менен
оларды көп мәрте қутқарып алдың.

---

[q] **9:14** Шаббат күни – Қудай буйырған дем алыс күни, ҳәптениң жетинши күни.

[r] **9:20** Манна – израиллылар Мысырдан шығып, қырқ жыл шөлде жасаған ўақтында, Қудай аспаннан жаўдырып турған аўқат.

29 Сен оларды Өз Нызамыңа қайтарыў ушын ескертсең де, қайсарлық етип,
буйрықларыңа бойсынбады ҳәм қағыйдаларыңнан жүз бурып, гүна иследи. Егер
оларды орынлағанда, өмирге ерисер еди. Бирақ олар Саған терис қарады ҳәм
менменсип, бойсыныўдан бас тартты. 30 Жыллар бойы оларды шыдамлылық пенен
күттиң. Өз Руўхың менен пайғамбарларың арқалы оларға ескерттиң. Бирақ олар
тыңламады. Сонлықтан Сен оларды айналасындағы халықларға тәслим еттиң.
31 Бирақ Өзиңниң уллы реҳимлилигиң себепли, оларды толық жоқ қылмадың ҳәм
тәрк етпедиң. Себеби Сен мийримли ҳәм реҳимли Қудайсаң.
32 О, Қудайымыз! Сен келисимине ҳәм сүйиспеншилигине садық болған
мийримли, уллы, қүдиретли ҳәм айбатлы Қудайсаң! Ассирия патшаларының
дәўиринен бүгинге дейин бизлер шеккен азаплар, патшаларымыз, басшыларымыз,
руўханийлеримиз, пайғамбарларымыз, ата-бабаларымыз ҳәм пүткил халқымыз
шеккен азаплар Сениң нәзериңде аз болып көринбегей. 33 Басымызға түскен ҳәр
бир исте Сен әдил болдың. Өйткени Сен садықлық пенен ис тутсаң да, бизлер
жаўызлық ислей бердик. 34 Патшаларымыз, басшыларымыз, руўханийлеримиз
ҳәм ата-бабаларымыз Сениң Нызамың бойынша жасамады, Сен берген буйрық
ҳәм ескертиўлерге қулақ аспады. 35 Олар өз патшалықларында, Сен берген уллы
жақсылық ишинде жасаса да, кең ҳәм өнимдар жерлерди ажыратып берсең де, олар
Саған қулақ аспады ҳәм өзлериниң жаўыз ислеринен қайтпады.
36 Мине, бүгин бизлер қулмыз. Мийўелеринен жеп, ийгилигинен татсын деп
ата-бабаларымызға берген жериңде қул болып жасап атырмыз. 37 Гүналарымыз
себепли, жеримиздиң мол ҳасылын үстимизден Өзиң қойған патшаларға беремиз.
Олар өзлеримизди де, малларымызды да қәлегенинше басқарады. Бизлер қатты
азап шегип атырмыз».

Халықтың миннетлеме алыўы

38 «Усы ислер себепли бизлер жазба түрде қатал миннетлеме аламыз. Оған
басшыларымыз, лебийлилеримиз ҳәм руўханийлеримиз қол қойып, мөр басады».

Онышы бап

10 1 Миннетлемеге мөр басқанлар мыналар еди:
Хахалия улы ҳәким Нехемия ҳәм Седекия.
2 Руўханийлер:
Серая, Азария, Еремия, 3 Пашхур, Амария, Малкия, 4 Хаттуш, Шебания, Маллух,
5 Харим, Меремот, Обадия, 6 Даниел, Гиннетон, Барух, 7 Мешуллам, Абия, Миямин,
8 Маазия, Билгай, Шемая.
9 Лебийлилер:
Азания улы Ешуа, Хенадад урпақларынан Биннуй, Қадмиел, 10 олардың
туўысқанлары: Шебания, Ҳодия, Келита, Пелая, Ханан, 11 Миха, Рехоб, Хашабия,
12 Заккур, Шеребия, Шебания, 13 Ҳодия, Баний, Бенину,
14 Халық басшылары:
Парош, Пахат-Моаб, Элам, Затту, Баний, 15 Бунний, Азгад, Бебай, 16 Адония,
Бигўай, Адин, 17 Атер, Хизкия, Аззур, 18 Ҳодия, Хашум, Бетсай, 19 Хариф, Анатот,
Небай, 20 Магпиаш, Мешуллам, Хезир, 21 Мешезабел, Садоқ, Яддуа, 22 Пелатия,
Ханан, Аная, 23 Ҳошеа, Ханания, Хашшуб, 24 Ҳаллохеш, Пилха, Шобек, 25 Рехум,
Хашабна, Маасея, 26 Ахия, Ханан, Анан, 27 Маллух, Харим, Баана.
28 Қалған халықтың ҳәммеси: руўханийлер, лебийлилер, дәрўаза қараўыллары
менен хызметшилери, қосықшылар, Қудайдың Нызамына муўапық басқа
халықлардан бөлекленген ҳәр бир адам ҳаяллары ҳәм оқылғанды түсине алатуғын
ул-қызлары менен бирге 29 өз туўысқанларына, яғный ақсүйеклерге қосылып
былай деп ант ишти: «Бизлер Қудайдың Өз қулы Муўса арқалы берген Нызамы

бойынша жасаймыз, Ийемиз болған Жаратқан Ийениң барлық буйрықларына,
нызам ҳәм қағыйдаларына толық бойсынамыз. Ал бойсынбағанларға нәлет жаўсын!
30 Әтирапымыздағы халықлар менен қыз алып, қыз бериспеймиз. 31 Егер әтираптағы
халықлар Шаббат күни қандай да бир затын ямаса бийдайын сатыў ушын алып келсе,
олардан Шаббат күни ямаса қандай да бир мухаддес күнде зат сатып алмаймыз. Ҳәр
жети жылдың жетинши жылында бир рет жерди сүрмеймиз ҳәм қарызларымыздан
кешемиз. 32 Құдайымыздың Ибадатханасындағы хызмет ушын жылына шекелдиң
үштен бирин бериў миннетлемесин өзимизге аламыз. 33 Бул ақша мухаддес нанлар,
күнделикли ғәлле садақалары, күнделикли жандырылатуғын қурбанлықлар,
Шаббат күни, Жаңа ай байрамлары, белгиленген байрамлар, мухаддес садақалар,
Израил урпақларының гүнасын кешириў ушын берилетуғын қурбанлықлар ҳәм
Құдайымыздың Ибадатханасындағы басқаислер ушын жумсалады. 34 Бизлер
– руўханийлер, лебийлилер ҳәм халық биргеликте шек таслаймыз. Ол арқалы
Нызамда жазылғанына муўапық, Құдайымыз Жаратқан Ийениң қурбанлық
орнында жағылатуғын отынды ҳәр жылы белгиленген ўақытта Құдайымыздың
Ибадатханасына қайсы әўладтың алып келетуғынын белгилеп аламыз. 35 Ҳәр жылы
егинимиздиң ҳәм ҳәр бир мийўе ағашымыздың биринши өнимин Жаратқан Ийениң
Ибадатханасына алып келемиз. 36 Нызамда жазылғанындай, туңғыш улларымызды,
малларымыздың биринши төллерин, сондай-ақ ири ҳәм майда малларымыздың
биринши төллерин Құдайымыздың Ибадатханасына, сол жерде хызмет етип
атырған руўханийлерге алып келемиз. 37 Және дәслепки тартылған уннан ийленген
қамырымызды, басқа өнимлеримизден берилетуғын садақалардың, барлық мийўе
ағашларымыздың мийўелериниң, шараптың ҳәм зәйтүн майының дәслепки
өнимлерин Құдайымыздың Ибадатханасындағы затлар сақланатуғын бөлмеге
қосыў ушын руўханийлерге беремиз. Ал жеримизден өнген өнимнен берилетуғын
үсирди лебийлилерге беремиз. Себеби дийханшылық пенен шуғылланатуғын
ҳәмме қалалардан алынатуғын үсирди лебийлилер жыйнайды. 38 Лебийлилер үсир
жыйнап атырғанда, Харон урпағынан болған бир руўханий олардың қасында болады.
Лебийлилер өзлери жыйнаған үсирден оннан бирин Құдайдың Ибадатханасындағы
затлар сақланатуғын бөлмеге береди. 39 Израил халқы ҳәм лебийлилер бийдайдан,
жаңа шараптан, зәйтүн майынан берилетуғын садақаларды сол затлар сақланатуғын
бөлмелерге алып келеди. Ол жерде Мухаддесхана буйымлары сақланады. Сондай-ақ
руўханийлер, дәрўаза қараўыллары ҳәм қосықшылар хызмет ўақтында сол жерде
болады.

Бизлер Құдайымыздың Ибадатханасын қараўсыз қалдырмаймыз».

Он биринши бап

Ерусалим турғынлары

11 1 Халық басшылары мухаддес қала Ерусалимде қалып, сол жерге орналасты.
Халықтың оннан бириниң мухаддес қалаға, Ерусалимге келип жасаўы ушын
шек тасланды. Ал қалған тоғыз бөлеги өз қалаларында қалды. 2 Және Ерусалимде
жасап қалыўды қәлегенлердиң ҳәммесине халық пәтия берди.

3 Деген менен, базы израиллылар, руўханийлер, лебийлилер, Ибадатхана
хызметшилери, Сулайманның хызметшилериниң урпағынан болғанлар өз
ийеликлеринде, Яҳуда қалаларында жасады. Ерусалимде жасайтуғын ўәлаят
басшылары мыналар еди: 4 Яҳуда ҳәм Бенямин урпақларынан базылары Ерусалимге
орналасты.

Яҳуда урпақларынан: Перес нәсилинен Атая. Атая Уззия улы, Уззия Зехария улы,
Зехария Амария улы, Амария Шефатия улы, Шефатия Маҳалалел улы, Маҳалалел
Перес нәсилинен еди. 5 Шела нәсилинен Маасея. Маасея Барух улы, Барух Кол-Хозе

улы, Кол-Хозе Хазая улы, Хазая Адая улы, Адая Йояриб улы, Йояриб Зехария улы,
Зехария Шела нәсилинен еди. 6 Перес урпақларынан 468 адам Ерусалимге орналасты.
Олар батыр жаўынгерлер еди.
7 Бенямин урпағынан:
Мешуллам улы Саллу. Мешуллам Йоед улы, Йоед Педая улы, Педая Қолая улы,
Қолая Маасея улы, Маасея Итиел улы, Итиел Ешая улы еди. 8 Саллуға Габбай
ҳәм Саллай қосылып, ҳәммеси болып 928 адам болды. 9 Зихрий улы Йоел оларға
басшылық етти, ал Ҳассенуа улы Яҳуда қалада Йоелден кейинги екинши басшы еди.
10 Руўханийлерден: Йояриб улы Едая, Яхин, 11 Қудайдың Ибадатханасының
бас хызметшиси Серая. Серая Хилкия улы, Хилкия Мешуллам улы, Мешуллам
Садоқ улы, Садоқ Мерайот улы, Мерайот Ахитуб улы еди. 12 Олардың Қудайдың
Ибадатханасында хызмет ететуғын туўысқанларының саны 822 адам;
Ерохам улы Адая. Ерохам Пелалия улы, Пелалия Амсий улы, Амсий Зехария улы,
Зехария Пашхур улы, Пашхур Малкия улы еди. 13 Адаяның әўлад басшылары болған
туўысқанлары барлығы болып 242 адам;
Азарел улы Амашсай. Азарел Ахзай улы, Ахзай Мешиллемот улы, Мешиллемот
Иммер улы еди. 14 Амашсайдың батыр жаўынгер болған туўысқанлары 128 адам.
Олардың басшысы Ҳаггедолим улы Забдиел еди.
15 Лебийлилерден: Хашшуб улы Шемая. Хашшуб Азриқам улы, Азриқам Хашабия
улы, Хашабия Бунний улы еди. 16 Лебийлилердиң басшыларынан Шаббетай ҳәм
Йозабад. Олар Қудайдың Ибадатханасының сыртқы ислери менен шуғылланатуғын
еди. 17 Миха улы Маттания тәрийиплеў дуўасын алып барыўшы бас жетекши еди.
Миха Забдий улы, Забдий Асаф улы еди. Маттанияның туўысқанларынан бири
Бақбуқыя оннан кейинги екинши дәрежели хызметши еди. Және де, Шаммуа улы
Абда да бар еди. Шаммуа Галал улы, Галал Едутун улы еди. 18 Мухаддес қалада
жасайтуғын лебийлилер барлығы болып 284 адам еди.
19 Дәрўаза қараўыллары:
Дәрўазаларда Аққуб, Талмон ҳәм олардың туўысқанлары нәўбетшилик ететуғын
еди. Олар ҳәммеси болып 172 адам еди.
20 Израиллылардың, руўханийлердиң ҳәм лебийлилердиң қалғанлары Яҳуданың
барлық қалалары бойлап, өз үлесине тийген жерде жасады.
21 Ибадатхана хызметшилери Офелде жасады. Оларды Сиха менен Гишпа
басқарды.
22 Лебийлилердиң Ерусалимдеги басшысы Баний улы Уззий болып, Баний
Хашабия улы, Хашабия Маттания улы, Маттания Миха улы еди. Уззий Қудайдың
Ибадатханасында қосық айтыў хызметин атқарып келген Асафтың урпақларынан
еди. 23 Патшаның қосықшыларға берген айрықша пәрманы бар еди. Қосықшыларға
ҳәр күн ушын белгиленген муғдарда қаржы ажыратылған еди.
24 Яҳуда улы Зерах урпақларынан Мешезабел улы Петахия Израил халқына
байланыслы барлық ислерде Персия патшасының кеңесшиси болды.

Ерусалимниң сыртындағылар

25 Яҳуда урыўының айырым адамлары өз атызларына жақын жердеги қалаларда
жасап қалды. Олар: Кирят-Арбада ҳәм оған тийисли аўылларда, Дибонда ҳәм оған
тийисли аўылларда, Еқабсеелде ҳәм оған тийисли аўылларда, 26 Ешуада, Моладада,
Бейт-Пелетте, 27 Хасар-Шуалда, Беер-Шебада ҳәм оған тийисли аўылларда,
28 Сиклагта, Мехонада ҳәм оған тийисли аўылларда, 29 Эн-Риммонда, Сорада,
Ярмутта, 30 Заноахда, Адулламда ҳәм оған тийисли аўылларда, Лахиште ҳәм оған
тийисли атызларда, Азеқада ҳәм оған тийисли аўылларда жасап қалды. Олар
Беер-Шебадан Ҳинном ойпатлығына шекемги жерлерге орналасты.

31 Бенямин урпақлары Геба, Михмас, Айя, Бейт-Эл ҳәм оның әтирапындағы
аўылларда, 32 Анатот, Ноб, Анания, 33 Хасор, Рама, Гиттайым, 34 Хадид, Себоим,
Небаллат, 35 Лод, Оно ҳәм Өнерментшилер ойпатлығында жасады. 36 Яҳуда жеринен
келген лебийлилердиң айырым топарлары беняминлилер арасына орналасты.

Он екинши бап

Руўханийлер менен лебийлилердиң дизими

12 1 Шеалтиел улы Зеруббабел ҳәм бас руўханий Ешуа менен бирге сүргиннен
қайтып келген руўханийлер менен лебийлилер мыналар еди:
Руўханийлер: Серая, Еремия, Эзра, 2 Амария, Маллух, Хаттуш, 3 Шекания, Рехум,
Меремот, 4 Иддо, Гиннетон, Абия, 5 Миямин, Маадия, Билга, 6 Шемая, Йояриб, Едая,
7 Саллу, Амоқ, Хилкия, Едая. Булар Ешуаның дәўиринде өзлериниң изиндеги барлық
руўханийлерге басшылық еткен еди.
8 Лебийлилер:
Ешуа, Биннуй, Қадмиел, Шеребия, Яҳуда ҳәм Маттания. Маттания өз
туўысқанлары менен бирге тәрийиплеў қосықларын алып барыў исине жуўапкер еди.
9 Ал олардың туўысқанлары Бақбуқыя менен Унний хызмет ўақтында олардың қарсы
алдында туратуғын еди.
10 Бас руўханий болған Ешуа Йоякимниң әкеси еди. Йояким Эляшибтиң әкеси,
Эляшиб Йояданың әкеси, 11 Йояда Йонатанның әкеси, Йонатан Яддуаның әкеси еди.
12 Бас руўханий Йояким дәўиринде әўлад басшылары болған руўханийлер мыналар
еди: Серая нәсилинен Мерая, Еремия нәсилинен Ханания, 13 Эзра нәсилинен
Мешуллам, Амария нәсилинен Еҳоханан, 14 Малихий нәсилинен Йонатан, Шебания
нәсилинен Юсуп, 15 Харим нәсилинен Адна, Мерайот нәсилинен Хелқай, 16 Иддо
нәсилинен Зехария, Гиннетон нәсилинен Мешуллам, 17 Абия нәсилинен Зихрий,
Минямин нәсилинен бир басшы, Моадия нәсилинен Пилтай, 18 Билга нәсилинен
Шаммуа, Шемая нәсилинен Йонатан, 19 Йояриб нәсилинен Маттенай, Едая нәсилинен
Уззий, 20 Саллай нәсилинен Қаллай, Амоқ нәсилинен Эбер, 21 Хилкия нәсилинен
Хашабия, Едая нәсилинен Нетанел.
22 Бас руўханийлер болған Эляшиб, Йояда, Юханан ҳәм Яддуаның ўақтында,
Персия патшасы Дарийдиң ҳүкимдарлығы дәўиринде, лебийли әўлад басшыларының
ҳәм руўханийлердиң дизими жазып қойылды. 23 Эляшиб улы Юхананның заманына
дейинги лебийли әўлад басшыларының дизими жылнама китабына жазылды.
24 Лебийли басшылардан Хашабия, Шеребия ҳәм Қадмиел улы Ешуа бир тәрепте,
олардың туўысқанлары қарсы тәрепте турып, Қудайдың адамы болған Даўыттың
көрсетпесине муўапық, гезекпе-гезек алғыс-мақтаў ҳәм тәрийиплеў қосықларын
айтатуғын еди.
25 Маттания, Бақбуқыя, Обадия, Мешуллам, Талмон ҳәм Аққуб нәўбет пенен
дәрўаза қараўыллары болып, Ибадатхана дәрўазасының ишиндеги затлар
сақланатуғын бөлмелерди қараўыллайтуғын еди.
26 Олар Йосадақтың ақлығы, Ешуаның улы Йояким, ҳәким Нехемия, улама ҳәм
руўханий Эзра жасаған дәўирде хызмет етти.

Ерусалим дийўалының бағышланыўы

27 Ерусалимниң жаңа дийўалларын Қудайға бағышлаў рәсимин өткериў ушын,
ҳәмме жерде жасап атырған лебийлилер Ерусалимге шақыртылды. Олар тәрийиплеў
қосықларын айтып, кимбал, арфа ҳәм лиралар шертип, оны қуўанышлы түрде
өткериўи тийис еди. 28 Қосықшылар Ерусалимниң әтирапындағы үлкелерден,
нетофалылардың аўылларынан, 29 Бейт-Гилгалдан ҳәм Геба менен Азмаўет
жерлеринен келди. Себеби қосықшылар Ерусалим әтирапынан өзлери ушын аўыллар

қурып алған еди. [30] Руўханийлер менен лебийлилер дәслеп өзлерин пәклеў рәсиминен
өткерди, соңынан халықты, дәрўазаларды ҳәм дийўалды пәкледи.
[31] Сонда мен Яҳуда басшыларын дийўалдың үстине шығардым ҳәм тәрийиплеў
қосықларын айтатуғын үлкен еки топарды тайынладым. Олардың биреўи дийўалдың
оң тәрепи бойлап, Тезек дәрўазасына қарай жүрди. [32] Олардың изинен Ҳошая ҳәм
Яҳуда басшыларының ярымы, [33] Азария, Эзра, Мешуллам, [34] Яҳуда, Бенямин, Шемая,
Еремия, [35] ҳәм кәрнай шерткен бир неше руўханийлер жүрди. Олардан бири Йонатан
улы Зехария болып, Йонатан Шемая улы, Шемая Маттания улы, Маттания Михая
улы, Михая Заккур улы, Заккур Асаф улы еди. [36] Зехарияның туўысқанлары Шемая,
Азарел, Милалай, Гилалай, Маай, Нетанел, Яҳуда ҳәм Ханании Қудайдың адамы
болған Даўыттың саз әсбапларына уқсаған әсбапларды шертип жүрди. Олардың
алдында улама Эзра жүрди. [37] Олар Булақ дәрўазасынан өтип, Даўыттың қаласының
дийўалына қарай көтерилетуғын текшелер арқалы Даўыттың сарайының үстинги
тәрепинен кесип өтип, шығыс тәрептеги Суў дәрўазасына қарай кетти.
[38] Тәрийиплеў қосықларын айтатуғын екинши топар дийўалдың үсти бойлап, шеп
тәрепке қарай жүрди. Мен де халықтың ярымы менен бирге олардың изине ердим.
Бизлер Тандырлар минарасынан өтип, Кең дийўалға қарай жүрдик. [39] Эфрайым
дәрўазасын, Ешана дәрўазасын, Балық дәрўазасын, Хананел минарасын, Жүзлик
минарасын ҳәм Қой дәрўазасын басып өтип, Сақшылар дәрўазасына келип тоқтадық.
[40] Кейин тәрийиплеў қосықларын айтатуғын еки топар Қудайдың
Ибадатханасындағы өзлериниң орнында турды. Мен де, мениң жанымда болған
басшылардың ярымы да сол жерде турды. [41] Руўханийлер: Эляким, Маасея,
Минямин, Михая, Элйоенай, Зехария, Ханания жанымда кәрнай шертип жүрди.
[42] Және де, Маасея, Шемая, Элазар, Уззий, Еҳоханан, Малкия, Элам ҳәм Эзер де бар
еди. Қосықшылар Израхияның басшылығында бақырып қосық айтты. [43] Сол күни
көп қурбанлықлар берилди. Халық шадлыққа бөленди, себеби Қудай оларға үлкен
қуўаныш сыйлаған еди. Ҳаяллар да, балалар да шадлыққа бөленди, Ерусалимниң
шадлығы узақларға еситилип турды.
[44] Сол күни берилген садақалар, дәслепки өнимлер ҳәм үсирлер сақланатуғын
бөлмелер үстинен жуўапкер адамлар хызметке қойылды. Ҳәмме яҳудалылардың
руўханийлер менен лебийлилердиң хызметинен кеўли тоқ болғанлықтан, Нызам
бойынша қалалардың әтирапындағы егислик жерлерден жыйналатуғын, руўханийлер
менен лебийлилерге арналған үлеслер усы бөлмелерге алып келинди. [45] Руўханийлер
менен лебийлилер өзлериниң Қудайының хызметин ҳәм пәклеў хызметин алып
барды. Қосықшылар менен дәрўаза қараўыллары да Даўыттың ҳәм оның улы
Сулайманның көрсетпеси бойынша өз хызметлерин атқарды. [46] Өйткени бурыннан
Даўыт пенен Асафтың дәўиринде қосықшыларға жетекши қойылған болып, Қудайға
арнап алғыс-мақтаў ҳәм тәрийиплеў қосықларын айтатуғын еди. [47] Зеруббабелдиң
ҳәм Нехемияның заманында пүткил Израил халқы қосықшылар менен қараўылларды
күнделикли азық-аўқат пенен тәмийинлеп турды. Халық лебийлилерге өз үлеслерин
айырып берди, лебийлилер де Харон урпақларына, яғный руўханийлерге тийислисин
ажыратып берди.

Он үшинши бап

Нехемияның соңғы киргизген жаңалығы

13 [1] Сол күни Муўсаның китабы халыққа оқып берилди. Китапта былай деп
жазылған еди: «Аммонлар менен моаблылар ҳеш қашан Қудайдың жәмийетине
кире алмайды. [2] Себеби олар Израил халқы Мысырдан шыққанда, оларды суў ҳәм нан
менен қарсы алыўдың орнына, израиллыларды ғарғаў ушын Биламды жаллап алды.

Бирақ Қудайымыз ғарғысты жарылқаўға айландырды». 3 Бул Нызамды еситкеннен
соң, Израил халқы барлық өзге миллет адамларын өзлеринен бөлекледи.
4 Буннан алдын Қудайымыздың Ибадатханасындағы затлар сақланатуғын бөлмеге
руўханий Эляшиб қадағалаўшы етип тайынланған еди. Ол Тобия менен жақын
байланыста болып, 5 Тобияға үлкен бир бөлме ажыратып берген еди. Бурын бул
бөлмеге ғәлле садақалары, хош ийисли түтетки, Ибадатхана буйымлары, сондай-ақ
нызам бойынша лебийлилерге, қосықшыларға ҳәм дәрўаза қараўылларына тийисли
болған дән, шарап ҳәм зәйтүн майынан алынған үсирлер, руўханийлерге берилген
садақалар қойылатуғын еди.
6 Бирақ бул ислер болып атырған ўақытта мен Ерусалимде емес едим. Себеби
Бабилон патшасы Артаксеркстиң патшалығының отыз екинши жылы мен патшаға
кеткен едим. Бир неше ўақыт өткеннен кейин, мен патшадан рухсат алып,
7 Ерусалимге қайттым. Сонда Эляшиб ислеген жаман ис, яғный Эляшибтиң Тобияға
Қудайдың Ибадатханасының ҳәўлисинен бир бөлме ажыратып бергенин билдим.
8 Буған қатты ғәзебим келип, Тобияға тийисли ҳәмме затларды бөлмеден шығарып,
ылақтырдым. 9 Кейин бөлмелерди пәклеўди буйырдым. Соңынан Қудайдың
Ибадатханасына тийисли буйымларды, ғәлле садақаларын ҳәм хош ийисли түтеткини
ол жерге қайтадан қойдырдым.
10 Және де, лебийлилерге өз үлеслери берилмегенин, сол себепли Ибадатханада
хызмет етип жүрген лебийлилер менен қосықшылар өз атызларына кетип қалғанын
билдим. 11 Сонда ел басшыларына кейип, оларға: «Қудайдың Ибадатханасы неге
қараўсыз қалды?» – дедим. Соңынан кетип қалғанлардың ҳәммесин қайта жыйнап, өз
орынларына хызметке қойдым. 12 Сонда пүткил Яҳуда халқы дәннен, шараптан ҳәм
зәйтүн майынан беретуғын үсирлерин затлар сақланатуғын бөлмелерге алып келе
баслады. 13 Мен руўханий Шелемияны, улама Садоқты ҳәм лебийлилерден Педаяны
затлар сақланатуғын бөлмелерге жуўапкер етип, ал Маттанияның ақлығы, Заккурдың
улы Хананды оларға жәрдемши етип қойдым. Булар садық адамлар еди. Олардың
ўазыйпасы Лебий урыўынан болған туўысқанларына үлеслерин бөлип бериўден
ибарат еди.
14 О, Қудайым, мени ядқа ала гөр. Қудайымның Ибадатханасы ушын ҳәм ондағы
хызметлер ушын ислеген жақсы ислеримди ҳеш қашан умытпағайсаң!
15 Сол күнлери Яҳудада базы адамлардың Шаббат күни искенжеде жүзим сығып
атырғанын көрдим. Базылардың қап-қап дәнди ешеклерине жүклеп, және де шарап,
жүзим, әнжир ҳәм басқа да жүклерди артып, Шаббат күни Ерусалимге алып
киятырғанын көрдим. Сол күни, мен оларды азық-аўқат сатып атырғаны ушын қатты
ескерттим. 16 Соның менен бирге Ерусалимде жасайтуғын тирлилер балық ҳәм
ҳәр түрли затлар алып келип, Шаббат күни Ерусалимде жасайтуғын яҳудийлерге
сатып жүрди. 17 Мен Яҳуда ақсүйеклерине кейип, оларға былай дедим: «Неге бундай
жаўыз ислерди ислеп, Шаббат күнин хорлап атырсыз? 18 Ата-бабаларыңыз да усылай
ислегенликтен Қудайымыз басымызға ҳәм бул қалаға апатшылық жаўдырмады ма?
Сизлер Шаббат күнин хорлаў арқалы Қудайдың Израилға деген ғәзебин лаўлатып
атырсызлар».
19 Буннан кейин, мен: «Шаббат күнинен алдынғы күн геўгим түсе баслағаннан
Ерусалим дәрўазалары жабылып, олар Шаббат күни өткенше ашылмасын»,
– деп буйырдым. Шаббат күни қалаға ҳеш бир жүктиң киргизилмеўи ушын,
хызметшилеримнен базыларын дәрўазаларға қойдым. 20 Сонда саўдагерлер ҳәм ҳәр
қыйлы нәрселерди сатыўшылар бир-еки рет Ерусалим сыртында түнеди. 21 Бирақ
мен оларға қатты кейип: «Сизлер неге дийўал жанында түнеп атырсызлар? Егер
және усылай ислейтуғын болсаңыз, сизлерге қарсы шара қолланаман», – дедим.
Сол күннен баслап, олар Шаббат күни келмейтуғын болды. 22 Шаббат күниниң

мухаддеслигин сақлаў ушын, мен лебийлилерге өзлерин пәклеўди ҳәм келип, дәрўазаларда нәўбетшилик етиўди буйырдым.

О, Қудайым, бул ис ушын да мени еске алып, Өзиңниң уллы мийримиң менен маған реҳим ете гөр!

23 Және мен сол күнлери ашдодлы, аммон ҳәм моаблы ҳаялларға үйленген
яҳудийлердиң де бар екенин билдим. 24 Ҳәтте, олардың балаларының ярымы
ашдодлылар сөйлейтуғын тилде ямаса басқа халықлардың тилинде сөйлеп, яҳудий
тилин билмейди екен. 25 Соның ушын мен оларға кейип, нәлет айттым. Айырым
еркеклерди урып, шашларын жулдым. Оларға Қудайдың аты менен былай ескерттим:
«Қызларыңызды өзге миллет адамларына турмысқа бермеңлер, өзлериңиз де,
улларыңыз да олардың қызларына үйленбеңлер. 26 Израил патшасы Сулайман да
усындай ҳаяллар себепли гүнаға батқан жоқ па еди? Көплеген халықларда оған
уқсаған патша жоқ еди. Ол өз Қудайының сүйиклиси болғанлықтан, Қудай оны
пүткил Израил үстинен патша етип қойған еди. Сондай болса да, өзге миллетлерден
алған ҳаяллары оны да гүнаға баслады. 27 Өзге миллет қызларына үйленип,
Қудайымызға опасызлық еттиңиз. Ислеген бул уллы жаўызлығыңызды көрмесликке
алыўымыз керек пе?»

28 Бас руўханий Эляшибтиң улы Йояданың улларынан бири хоронлы Санбаллаттың күйеў баласы еди. Сол себепли мен оны жанымнан қуўып жибердим.

29 О, Қудайым, оларды еске ала гөр! Себеби олар руўханийлик хызметин, руўханийлик ҳәм лебийлик келисимин бузып, мухаддесликти ҳарамлады.

30 Усылайынша, мен руўханийлер менен лебийлилерди ҳәмме жат нәрселерден
тазаладым. Және олардың хызметлерин қайта тиклеп, жумысларын белгилеп бердим.
31 Жандырылатуғын отынлар менен егинниң дәслепки өнимлерин белгиленген
ўақытта алып келиўди жолға қойдым.

О, Қудайым, буларды мениң ийгилигим ушын еске ала гөр!